

JUSTITSMINISTERIET

Civilafdelingen

Dato: 8. marts 2017
Kontor: Procesretskontoret
Sagsbeh: Krestina Kilsholm Jørgensen
Sagsnr.: 2016-4000-0313
Dok.: 2193291

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

over

hørings svar vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven, Bruxelles I-loven og forskellige andre love (Ændring af reglerne for lægdommere, gennemførelse af værnetingsaftalekonventionen m.v.)

1. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 21. december 2016 til den 18. januar 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Højesteret, Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, Tinglysningsretten, byretterne, Domstolsstyrelsen, Procesbevillingsnævnet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, ADIPA, Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Arnesen & Meedom Advokatpartnerselskab, Awapatent A/S, Bech Bruun Advokatfirma, Budde Schou A/S, Copenhagen Business School (CBS), Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Danmarks Rederiforening, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister, Dansk Forening til bekæmpelse af Produktpirateri, Dansk Industri, Dansk Inkasso brancheforening, Dansk Journalistforbund, Dansk Kredit Råd, Dansk Opfinderforening, Dansk Ældre-råd, Danske Advokater, Danske Handicaporganisationer, Danske Insolvensadvokater, Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Udlejere, Det

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Centrale Handicapråd, Det Danske Voldgiftsinstitut, Domstolenes Tjenestemandsförening, Ejendomsforeningen Danmark, Fagligt Fælles Forbund – 3F, Ferring Lægemedler A/S, Ferrosan A/S, Finans og Leasing, Finansrådet, FLSmidth, FOA- Fag og Arbejde, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Foreningen Industriel Retsbeskyttelse, Forsikring og Pension, Færøernes Landsstyre, GN Store Nord A/S, Gorrissen Federspiel Advokatpartnerselskab, Grønlands Selvstyre, H. Lundbeck A/S, Haldor Topsøe A/S, Handelshøjskolen – Århus Universitet, HK-Landsklubben Danmarks Domstole, Horten Advokataktieselskab, Høiberg A/S, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen i Danmark, Inspicos A/S, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Kromann Reumert, Københavns Retshjælp, Københavns Universitet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsorganisationen i Danmark (LO), Larsen & Birkeholm A/S, LEO Pharma Nordic, LETT Advokatpartnerselskab, Liberale Erhvervs Råd, Lind Cadovius Advokataktieselskab, Lægemedelindustriforeningen (LIF), Løje, NJORD, Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S, Opfinderforeningen.dk, Patent Nord ApS, Patentgruppen A/S, Plesner, Plougmann Vingtoft A/S, Politidirektørforeningen, Politiforbundet, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Retspolitisk Forening, Rådet for Etniske Minoriteter, Syddansk Universitet, Teknologisk Institut, Udvalget til Beskyttelse af Videnskabeligt Arbejde, Zacco Danmark A/S, Ældre Forum, Ældre Sagen, Aalborg Universitet, Aarhus Retshjælp og Aarhus Universitet.

Justitsministeriets har modtaget hørings svar fra følgende:

Højesteret, Østre Landsret, Vestre Landsret, Tinglysningsretten, byretterne, Domstolsstyrelsen, Procesbevillingsnævnet, Den Danske Dommerforening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Advokatrådet, Danmarks Rederiforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Dansk Ældreråd, Danske Handicaporganisationer, Danske Seniorer, Finansrådet, FOA – Fag og arbejder, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet TÆNK, Foreningen af Offentlige Anklagere, Færøernes Landsstyre, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, KL, LETT Advokatpartnerselskab, Politiforbundet, Rådet for Etniske Minoriteter, Ældresagen, Aalborg Universitet og Aarhus Retshjælp.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne hørings svar.

Justitsministeriets kommentarer til hørings svarene er anført med *kursiv*.

2. Høringssvarene

2.1. Generelt

Tinglysningsretten, Procesbevillingsnævnet, Rigsadvokaten, FOA – Fag og Arbejde, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet TÆNK, Foreningen af Offentlige Anklagere, KL, Politiforbundet, Rådet for Etniske Minoriteter, Aalborg Universitet og Aarhus Retshjælp har ikke bemærkninger til lovudkastet.

Rigspolitiet har ikke bemærkninger til den del af lovforslaget, der vedrører udelukkelse fra hvervet som lægdommer. Rigspolitiet har ikke forholdt sig til den resterende del af lovforslaget.

Dansk Arbejdsgiverforening har ikke ønsket at afgive bemærkninger til lovforslaget, da det falder uden for organisationens virkefelt.

Dansk Industri støtter lovforslaget i sin helhed.

Færøernes Landsstyre har taget lovforslaget til efterretning og har på nuværende tidspunkt ikke andre bemærkninger.

2.2. Lægdommere

2.2.1. Aldersgrænsen for lægdommere

Østre Landsret henviser til, at forslaget om at hæve aldersgrænsen for lægdommere til 75 år vil kunne indebære en risiko for en forøgelse af antallet af tilfælde, hvor en lægdommer på grund af aldersbetinget svækkelse ikke vil være i stand til at varetage lægdommerhvervet forsvarligt, og landsretten udtaler sig på baggrund heraf imod denne del af lovforslaget. Som en mulig alternativ løsning peger landsretten på en ordning svarende til den, der gælder for sagkyndige dommere, jf. retsplejelovens § 93, stk. 4.

Vestre Landsret bemærker under henvisning til det høringssvar, som landsretten afgav i forbindelse med høringen over den rapport om udvælgelse af lægdommere, som Arbejdsgruppen om udvælgelse lægdommere afgav i foråret 2016, at det fortsat er landsrettens opfattelse, at aldersgrænsen for lægdommere ikke bør forhøjes. Landsretten peger i den forbindelse på, at en forhøjelse af aldersgrænsen i stedet vil kunne ske ved at indføre

hjemmel til, at personer, der ikke er fyldt 68 år ved en ny grundlisteperiodes begyndelse, kan udtages som lægdommer i de første 2 år af perioden. Alternativt foreslår landsretten en ordning svarende til den ordning, der gælder for sagkyndige dommere, jf. retsplejelovens § 93, stk. 4. Landsretten vurderer, at en løbende afgang af lægdommere inden for den 4-årige periode, for hvilken grundlisten gælder, ikke vil have betydning med hensyn til kvaliteten af lægdommernes arbejde. Landsretten oplyser desuden, at der i løbet af grundlisteperioden i forvejen er en del lægdommere, der fritages for hvervet af forskellige grunde, hvilket ikke giver anledning til problemer, og en løbende afgang på grund af alder vurderes derfor heller ikke at ville give anledning til problemer.

Den Danske Dommerforening henholder sig til Østre Landsrets høringsvar, men finder anledning til at tilføje, at det i praksis næppe vil være realistisk for retsformanden under det meget korte møde med nævninger og domsmænd inden hovedforhandlingens begyndelse at konstatere, om de pågældende er i stand til at udføre hvervet forsvarligt. Det må derimod antages, at sådanne overvejelser ofte først vil vise sig på et senere tidspunkt, herunder eventuelt under selve voteringen, og hvor der i givet fald vil blive tale om, at hele sagen skal gå om.

Højesteret henviser for så vidt angår denne del af lovforslaget til de høringsvar, som er afgivet af Østre Landsret og Dommerforeningen.

Byretterne henholder sig til Dommerforeningens høringsvar vedrørende denne del af lovforslaget.

Domstolsstyrelsen henviser til det høringsvar, som styrelsen afgav i forbindelse med høringen over den rapport om udvælgelse af lægdommere, som Arbejdsgruppen om udvælgelse af lægdommere afgav i foråret 2016. Det fremgår heraf, at Domstolsstyrelsen støtter mindretallets indstilling om ikke at anbefale en forhøjelse af aldersgrænsen for lægdommere. Domstolsstyrelsen henviser som begrundelse herfor til domstolenes centrale rolle i samfundet, som stiller særlige krav til dommere og lægdommers arbejdsevne. Domstolsstyrelsen henviser desuden til, at der ikke er påvist problemer med at rekruttere lægdommere fra den øvre del af den aldersmæssige skala, og at en forhøjelse af aldersgrænsen vil kunne medføre en praktisk udfordring for retterne, idet antallet af sager, hvor der skal foretages en berigtigelse af en nævninge- eller domsmandsliste på grund af aldersbetinget svækkelse, må forventes at stige.

Ældresagen, Dansk Ældreråd og Danske Seniorer finder, at der ikke er behov for en egentlig aldersgrænse for lægdommere, og foreningerne opfordrer derfor til, at aldersgrænsen for lægdommere ophæves. **Ældresagen** bemærker i den forbindelse, at forslaget om at forhøje aldersgrænsen for lægdommere til 75 år er et skridt i den rigtige retning, og **Danske Seniorer** og **Danske Ældreråd** støtter forslaget som den næstbedste løsning.

Danske Seniorer anfører desuden, at en lægdommer bør kunne færdigbehandle en retssag, som er påbegyndt men ikke afsluttet inden udløbet af en 4-årsperiode, selv om lægdommeren har nået aldersgrænsen, for på den måde at undgå, at retssagen skal gå om.

Et flertal af medlemmerne i Arbejdsgruppen om udvælgelse af lægdommere har ikke fundet grundlag for at fraråde en forhøjelse af aldersgrænsen for lægdommere. Flertallet har dog bemærket, at en eventuel beslutning herom må bero på bredere, herunder politiske overvejelser.

Som det fremgår under pkt. 2.1.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er der efter Justitsministeriets opfattelse ikke forhold, som taler afgørende imod, at aldersgrænsen for lægdommere forhøjes. Det foreslås derfor med lovforslaget, at aldersgrænsen for lægdommere forhøjes til 75 år, hvilket svarer til den forhøjelse af aldersgrænsen, der er foretaget for f.eks. obligatorisk fornyelse af kørekort.

Justitsministeriet har i den forbindelse navnlig lagt vægt på, at det – som også anført af et flertal af arbejdsgruppens medlemmer – kun vanskeligt kan vurderes, om en forhøjelse af aldersgrænsen vil føre til flere tilfælde, hvor en lægdommer på grund af aldersbetinget svækkelse ikke vil være i stand til at varetage hvervet som lægdommer forsvarligt, og at denne risiko skal ses i lyset af, at personer, der blot når aldersgrænsen inden udløbet af en grundlisteperiode, ikke vil kunne udtages som nævning og domsmand. Hvis forslaget om at forhøje aldersgrænsen for lægdommere vedtages, vil en person således ikke kunne optages på grundlisten, hvis den pågældende er fyldt 71 år ved en grundlisteperiodes begyndelse.

Som Arbejdsgruppen om udvælgelse af lægdommere også har påpeget, er der efter Justitsministeriets opfattelse visse ulemper forbundet med en ordning svarende til den, der f.eks. gælder for sagkyndige retsmedlemmer i henhold til retsplejelovens § 93, stk. 4, hvorefter en lægdommer først afskæres fra at varetage sit hverv, når den pågældende når aldersgrænsen. Det foreslås derfor med lovforslaget at opretholde den gældende ordning,

som indebærer, at en person ikke kan optages på grundlisten, hvis den pågældende når aldersgrænsen inden udløbet af grundlisteperioden.

For så vidt angår muligheden for at færdigbehandle sager efter udløbet af en grundlisteperiode, henvises til retsplejelovens § 68, stk. 3, hvoraf det fremgår, at nævninge og domsmænd efter udløbet af det tidsrum, for hvilket grundlisten gælder, kan færdigbehandle sager, i hvilke mundtlig forhandling er påbegyndt inden for dette tidsrum.

2.2.2. Udvalgelse af lægdommere

Danske Handicaporganisationer bemærker, at personer med handicap bør være repræsenteret i gruppen af lægdommere, da de særlige livsbetingelser og erfaringer, som disse personer har, bør indgå i det samlede erfaringsgrundlag, som lægdommere besidder. Organisationen bemærker i den forbindelse, at der ikke er noget til hinder for, at der på individuel basis foretages en vurdering af, om en person med handicap kan udtages til at være lægdommer, men at det er vigtigt at sikre, at denne vurdering ikke fører til, at der stilles større krav til lægdommere med handicap end de, der stilles til andre lægdommere.

Danske Handicaporganisationer er desuden af den opfattelse, at lovforslaget bør ændres på nogle afgørende punkter, så lovforslaget bidrager til en bedre implementering af FN's Handicapkonvention, herunder konventionens artikel 3b, 4 og 5 om ikke-diskrimination. Organisationen peger endvidere på, at der i lovforslaget bør tilføjes en bestemmelse, som sikrer, at staten stiller en rimelig tilpasning til rådighed, således at personer med handicap kan udfylde rollen som lægdommer.

Personer med en funktionsnedsættelse kan udtages som lægdommer, hvis de almindelige betingelser herfor i retsplejeloven er opfyldt, herunder at de pågældende generelt er egnede til at virke som lægdommer. Personer med en funktionsnedsættelse er således ikke afskåret fra at virke som nævning eller domsmand, ligesom der ikke stilles særlige krav til disse personer.

Det beror på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, om en person som følge af f.eks. en funktionsnedsættelse ikke er egnet til at virke som lægdommer.

Lovforslaget rejser efter Justitsministeriets vurdering ikke problemer i forhold til FN's Handicapkonvention.

2.2.3. Fritagelse fra hvervet som lægdommer

Håndværksrådet er enig i den foreslåede udvidelse af adgangen til at begære sig fritaget for hvervet som lægdommer. Håndværksrådet henviser i den forbindelse til, at de gældende regler om fritagelse fra hvervet som lægdommer kan give anledning til problemer for specielt mindre erhvervsdrivende, der i visse tilfælde må holde lukket de dage, hvor ejeren selv eller en af få ansatte fungerer som lægdommer. Den foreslåede ændring af retsplejelovens § 71 vil efter rådets opfattelse føre til, at der i større udstrækning end i dag vil kunne tages hensyn til mindre erhvervsdrivende.

Ældresagen tilslutter sig forslaget om, at adgangen til at blive fritaget fra hvervet som lægdommer udvides, således at der kan ske fritagelse, hvis dette skyldes, at pligten vil medføre uforholdsmæssig ulempe som følge af lægdommerens helbredstilstand eller erhvervs- og familieforhold. Ældresagen finder det desuden rimeligt, at personer, der tidligere har været lægdommer i mindst to perioder, kan begære sig fritaget for hvervet.

2.3. Gennemførelse af værnetingskonventionen

Advokatrådet tilslutter sig, at Danmark ratificerer Haagerkonventionen af 30. juni 2005 om værnetingsaftaler og finder det hensigtsmæssigt, at konventionen inkorporeres i dansk ret ved Bruxelles I-loven. Advokatrådet kan endvidere tilslutte sig, at Danmark tager et forbehold vedrørende visse forsikringstagere, og at der fastsættes en eksekvaturprocedure på linje med reglerne i 2007-Luganokonventionen.

Advokatrådet bemærker dog, at konventionen ikke bør kaldes ”værnetingskonventionen”, da konventionen alene dækker værnetingsaftaler, og at konventionen derfor passende kan kaldes ”værnetingsaftalekonventionen”, hvilket stemmer bedre med den engelske titel.

Danmarks Rederiforening opfordrer til, at det præciseres i bemærkningerne til lovforslaget, at undtagelsesbestemmelserne i konventionens artikel 2, stk. 2, litra f og g, omfatter alle relevante IMO-konventioner og EU-regler for at undgå dobbeltregulering. Rederiforeningen er betænkelig, hvis afgørelser vedrørende ansættelsesmæssige forhold også kan omfattes, og henstiller, at der i lovforslaget bl.a. tages forbehold for afgørelser, som

vedrører de i DIS-lovens § 10 nævnte forhold samt afgørelser vedrørende søfarendes forhold, som er indbragt for udenlandske domstole i strid med bestemmelsen i sømandslovens § 64, hvis disse kan siges at være udelukket af anvendelsesområdet, jf. artikel 2, stk. 1, litra b.

Om nødvendigt henstiller Danmarks Rederiforening, at Danmark ved ratifikation af konventionen tager forbehold for afgørelser, som vedrører de i DIS-lovens § 10 nævnte forhold samt afgørelser vedrørende søfarendes forhold, som er indbragt for udenlandske domstole i strid med bestemmelsen i sømandslovens § 64, jf. artikel 21 i Haagerkonventionen.

Justitsministeriet er enig med Advokatrådet i, at konventionen bør kaldes "værnetingsaftalekonventionen". På den baggrund har Justitsministeriet ændret navnet på konventionen i lovforslaget.

Høringssvaret fra Danmarks Rederiforening drejer sig om konventionens forhold til IMO-konventioner og EU-regler om anerkendelse og fuldbyrdelse af domme, samt om afgørelser vedrørende forhold omfattet af DIS-lovens § 10 og sømandslovens § 64.

Det bemærkes indledningsvist, at det fremgår af konventionens artikel 1, stk. 1, at konventionen alene finder anvendelse i internationale sager, hvor der mellem parterne er indgået en eksklusiv værnetingsaftale.

For så vidt angår forholdet til IMO-konventioner og EU-regler om anerkendelse og fuldbyrdelse af domme, bemærkes det, at konventionens artikel 26 indeholder regler om forholdet til andre internationale aftaler.

Det fremgår af konventionens artikel 26, stk. 6, at konventionen ikke berører anvendelsen af gældende regler i en regional organisation for økonomisk integration, der er part i konventionen, uanset om de er vedtaget før eller efter konventionen, hvis ingen af parterne har hjemsted i en kontraherende stat, der ikke er medlemsstat i den regionale organisation for økonomisk integration (litra a), eller for så vidt angår anerkendelse eller fuldbyrdelse af domme mellem medlemsstater i den regionale organisation for økonomisk integration.

Som anført i afsnit 2.2.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger er EU en organisation for regional økonomisk integration i konventionens forstand. Det følger således heraf, at konventionen ikke berører EU-regler om anerkendelse og fuldbyrdelse af domme.

Det fremgår endvidere af konventionens artikel 26, stk. 2, at konventionen ikke berører en kontraherende stats anvendelse af en traktat, uanset om den er indgået før eller efter konventionen, i tilfælde, hvor ingen af parterne har hjemsted i en kontraherende stat, der ikke er part i traktaten.

Det fremgår af afsnit 273 i den forklarende rapport til konventionen, at det antages i konventionens artikel 26, stk. 2, at kun de stater, der er parter i konventionen og ikke i en anden traktat, har en interesse i, at konventionen har forrang.

Dertil kommer, at konventionens artikel 26, stk. 3, fastslår, at konventionen ikke berører en kontraherende stats anvendelse af en traktat, der er indgået inden konventionens ikrafttræden for den pågældende stat, hvis anvendelsen af konventionen er uforenelig med denne kontraherende stats forpligtelser over for ikke-kontraherende stater.

Endelig fremgår det af konventionens artikel 26, stk. 4, at konventionen ikke berører en kontraherende stats anvendelse af en traktat, uanset om denne traktat er indgået før eller efter konventionen, med henblik på at opnå anerkendelse eller fuldbyrdelse af en dom afsagt af en domstol i en anden kontraherende stat, der også er part i den pågældende traktat. Dommen må dog ikke anerkendes eller fuldbyrdes i mindre omfang, end det ville være tilfældet ifølge konventionen.

Det er Justitsministeriets vurdering, at reglerne i konventionens artikel 26, som gennemgået ovenfor, tager højde for situationer, hvor både værnetingsaftalekonventionen og eventuelle IMO-konventioner måtte finde anvendelse. Justitsministeriet har på den baggrund ikke fundet anledning til at præcisere i lovforslagets bemærkninger, hvorvidt undtagelsesbestemmelserne i konventionens artikel 2, stk. 1, litra f og g, omfatter alle relevante IMO-konventioner.

For så vidt angår konventionens forhold til afgørelser vedrørende forhold omfattet af DIS-lovens § 10 og sømandslovens § 64 bemærkes det, at det fremgår af konventionens artikel 2, stk. 1, litra b, at konventionen ikke finder anvendelse på eksklusive værnetingsaftaler, der vedrører arbejdskontrakter, herunder kollektive overenskomster.

Det er på denne baggrund Justitsministeriets vurdering, at der ikke er behov for ved tiltrædelse af konventionen at afgive en erklæring, hvor der

tages forbehold som anført i høringsvaret fra Danmarks Rederiforening.

2.4. Adgangen til tolkning i retssager

Advokatrådet tilslutter sig, at der sikres formel overensstemmelse mellem retsplejelovens § 149, stk. 1, og de krav til tolkning i straffesager, som følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Advokatrådet foreslår desuden, at der etableres en certificeringsordning, hvor tolke certificeres efter uddannelse eller på baggrund af en prøve i tolkning og sprog, og at der oprettes et register over certificerede tolke, som institutionerne under Justitsministeriet og domstolene som udgangspunkt forpligtes til at anvende.

Institut for Menneskerettigheder tilslutter sig også, at der med lovforslaget sikres formel overensstemmelse mellem retsplejelovens § 149, stk. 1, og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, og bemærker i den forbindelse, at de danske domstole i praksis lever op til forpligtelserne.

Institut for Menneskerettigheder påpeger dog, at den foreslåede ændring af retsplejelovens § 149, stk. 1, ikke løser det grundlæggende problem, at der i det danske retsvæsen i et vist omfang anvendes tolke, der ikke er uddannet i hverken sprog eller tolkning. Instituttet anbefaler derfor, at der oprettes en certificeringsordning, og at institutioner under Justitsministeriet og domstolene forpligtes til udelukkende at anvende certificerede tolke. Instituttet anbefaler desuden, at der oprettes en tolkeuddannelse uden egenbetaling rettet mod de vigtigste flygtninge- og indvandrersprog.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler endvidere, at det i bemærkningerne til den foreslåede ændring af retsplejelovens § 149, stk. 1, 4. pkt., præciseres, at det er hele retsmødet, der i givet fald skal gennemføres på det pågældende sprog, idet det følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, at den anklagede har krav på, at alle oplysninger, som fremkommer under retsmødet, og som er nødvendige for, at vedkommende kan varetage sit forsvar, oversættes. Institut for Menneskerettigheder anbefaler samtidig, at der indføres en indberetningsordning for retterne, når de i henhold til retsplejelovens § 149, stk. 1, 4. pkt., gennemfører et retsmøde uden anvendelse af tolk.

Domstolsstyrelsen bemærker, at den foreslåede ændring af retsplejelovens § 149, stk. 1, vil kunne medføre øgede udgifter til sagsgodtgørelse, men at

det ikke på det foreliggende grundlag er muligt at skønne over udgiftsniveauet.

Som anført under pkt. 2.5.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, foreslås det med lovforslaget at ændre retsplejelovens § 149, stk. 1, 1. pkt., således at det fremgår af bestemmelsen, at der skal anvendes tolk under ikke alene afhøringer, men derimod hele retsmødet, og at dette så vidt muligt skal ske ved hjælp af en uddannet translator eller lignende.

Med virkning fra den 1. januar 2016 blev den tidligere gældende offentlige beskikkelsesordning for translatorer og tolke ophævet. Som konsekvens heraf stilles der i retsplejelovens § 149, stk. 1, ikke længere krav om, at brug af tolk i en retssag så vidt muligt skal ske ved hjælp af en translator, der har opnået beskikkelse fra en offentlig myndighed for at kunne kalde sig translator. Det forudsættes dog fortsat i bestemmelsen, at der ved domstolene så vidt muligt anvendes uddannede translatorer eller personer med en lignende uddannelse, og der foreslås ikke med lovforslaget nogen ændring heri.

Justitsministeriet har ikke aktuelle overvejelser om at indføre en egentlig certificeringsordning for tolke med henblik på at forpligte bl.a. domstolene til udelukkende at anvende certificerede tolke.

Justitsministeriet har på baggrund af høringssvaret fra Institut for Menneskerettigheder præciseret i de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 9 (§ 149, stk. 1, 4. pkt.), at det i de tilfælde, hvor tilkaldelse af tolk udelades, ikke alene er afhøringen, men hele retsmødet, der skal kunne gennemføres uden tolk.

Den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 149, stk. 1, 4. pkt., indebærer, at tilkaldelse af tolk kan udlades i visse nærmere afgrænsede sager, såfremt retten og sagens aktører har det fornødne kendskab til det fremmede sprog, og hvis det i øvrigt findes ubetænkeligt. Henset til de snævre betingelser for i medfør af bestemmelsen at gennemføre et retsmøde uden anvendelse af tolk, finder Justitsministeriet ikke anledning til at etablere en indberetningsordning for retterne.

2.5. Foretagelse af udlæg på fogedrettens kontor, hvis skyldner ikke er mødt

FinansDanmark støtter den foreslåede udvidelse af adgangen til på fogedrettens kontor at foretage udlæg i fast ejendom mv., hvis skyldner ikke er mødt.

FinansDanmark tilføjer, at FinansDanmark havde håbet, at et forslag om tvangsfuldbyrdelse på grundlag af pantebrev, der tidligere har været fremført af Realkreditrådet, var blevet imødekommet med nærværende lovforslag. Forslaget går ud på at afskaffe kravet om forudgående udlæg på grundlag af et misligholdt realkreditpantebrev, således at fordringshaveren i stedet kan begære tvangsauktion direkte på grundlag af realkreditpantebrevet. FinansDanmark anfører hertil bl.a., at det forudgående pantebrevs-udlæg forsinker og fordyrer processen.

Justitsministeriet bemærker, at forslaget om at ændre reglerne om udlæg på grundlag af et misligholdt realkreditpantebrev efter ministeriets opfattelse rejser mere tværgående og principielle spørgsmål. En endelig stillingtagen hertil bør derfor ske som led i Justitsministeriets samlede overvejelser om reglerne om tvangsfuldbyrdelse og tvangsauktioner mv. Forslaget vedrørende udlæg på grundlag af realkreditpantebreve vil således indgå i de videre overvejelser om området.

2.6. Kære af afgørelser om afslag på fri proces

Advokatrådet tilslutter sig den foreslåede ændring af retsplejelovens § 327, stk. 5, 3. pkt., idet hensyn til retssikkerheden tilsiger, at der er samme adgang til at kære afgørelser om afslag på fri proces, uanset om der er tale om en afgørelse, der er truffet af byretten, Sø- og Handelsretten eller landsretten som første instans.

Institut for Menneskerettigheder finder det også positivt, at der med lovforslaget indføres adgang til at kære afgørelser om afslag på fri proces truffet af en byret, således at der fremover vil være samme adgang til kære afgørelser om afslag fra byretten som afgørelser om afslag, der er truffet af Sø- og Handelsretten eller landsretten som første instans.

2.7. Anke af sager om EU-varemærker og EF-design

Højesteret bemærker, at denne del af lovforslaget ikke giver Højesteret anledning til bemærkninger.

LETT Advokatpartnerselskab henviser til, at domme om EU-design og EU-varemærker har konsekvenser for design- og varemærkebeskyttelsen, der rækker ud over Danmarks grænser, og selskabet finder på baggrund heraf, at det er mest hensigtsmæssigt, at alle ankesager vedrørende EU-design og EU-varemærker behandles af Højesteret. LETT Advokatpartnerselskab bemærker endvidere, at både varemærke- og designforordningen foreskriver, at EU-medlemslandene skal udpege det mindst mulige antal nationale domstole til behandling af sager om EU-varemærker og EU-design med henblik på at sikre den nødvendige specialisering. Den foreslåede ændring af varemærkeloven og designloven synes derfor ikke at være i tråd med forordningerne, idet forslagene indebærer, at både Østre Landsret og Vestre Landsret fremover vil kunne behandle sager om EU-varemærker og EU-design.

Som det fremgår under pkt. 2.9.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er det efter Justitsministeriets opfattelse ikke hensigtsmæssigt, at der i sager om EU-varemærker og EF-design – i modsætning til, hvad der ellers gælder for sager, der behandles af Sø- og Handelsretten – fortsat er fri adgang til anke til Højesteret, ligesom en sådan ordning synes at stride mod formålet bag retsplejelovens § 368, stk. 4.

Det foreslås derfor med lovforslaget at ændre varemærkelovens § 43 a og designlovens § 42, således at det fremgår af bestemmelserne, at både Højesteret og landsretterne er EU-varemærke og EF-designdomstole i anden instans, og at afgørelsen af, om en dom afsagt af Sø- og Handelsretten i henhold til disse love kan ankes til Højesteret eller landsret, træffes efter retsplejelovens § 368, stk. 4.

Den foreslåede ordning rejser efter Justitsministeriets opfattelse ikke problemer i forhold til hverken varemærke- eller designforordningen.

3. Lovforslaget

I det fremsatte lovforslag er der navnlig foretaget følgende ændringer i forhold til det udkast, der har været i høring:

1. I forslaget til en nyaffattet § 70 i retsplejeloven er ”folkekirkens og de anerkendte trossamfunds gejstlige” ændret til ”præster i folkekirken og andre trossamfund”.

2. Det foreslås, at der i lovforslaget henvises til ”værnetingsaftalekonventionen” frem for ”værnetingskonventionen”.

Det foreslås endvidere, at der tilføjes et nyt stykke til den foreslåede § 8 i i Bruxelles I-loven, jf. lovforslagets § 2, nr. 3, hvor det fastsættes, at fogedrettens afgørelse om, at en retsafgørelse erklæres eksigibel, skal forkyndes for den part, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse. Retsafgørelsen vedlægges forkyndelsen. Det foreslås endvidere i denne forbindelse, at det foreslåede § 8 j, stk. 4, i Bruxelles I-loven, jf. lovforslagets § 2, nr. 3, affattes således at fristen for kære af en afgørelse om, at en udenlandsk retsafgørelse erklæres eksigibel, er 1 måned, og regnes fra det tidspunkt, hvor afgørelsen blev forkyndt.

Det foreslås herudover, at der tilføjes et nyt stykke til den foreslåede § 8 l i Bruxelles I-loven, jf. lovforslagets § 2, nr. 3, hvor det fastsættes, at retten kan behandle spørgsmålet om anerkendelse, hvis anerkendelse gøres gældende under en verserende retssag, og har betydning for afgørelsen af sagen.

Det foreslås desuden, at bemyndigelsesbestemmelsen i § 9, stk. 2, i lov om Bruxelles I-forordningen, jf. lovforslagets § 2, nr. 4, affattes således at bestemmelsen kommer til at gælde tilsvarende i forhold til værnetingsaftalekonventionen.

3. Det er i bemærkninger til den foreslåede ændring af retsplejelovens § 149, stk. 1, 4. pkt., jf. lovforslagets § 1, nr. 9, præciseret, at i de tilfælde hvor tilkaldelse af tolk udelades, vil ikke alene afhøringen, men hele retsmødet skulle kunne gennemføres uden tolk.

Der er herudover foretaget en række redaktionelle ændringer og præciseringer i forhold til det lovudkast, der har været sendt i høring, herunder mindre justeringer af sproglig og lovteknisk karakter.